

KHẢO SÁT SỰ HIỂU BIẾT CỦA CÁC BÀ MẸ VỀ BỆNH TAY CHÂN MIỆNG TẠI KHOA NHI, BỆNH VIỆN TRUNG ƯƠNG HUẾ

Trần Quốc Minh Phương¹, Đặng Thị Liên¹

TÓM TẮT

Đặt vấn đề: Bệnh tay chân miệng là bệnh truyền nhiễm có thể gây thành dịch do siêu vi trùng đường ruột gây ra. **Mục tiêu:** 1. Đánh giá sự hiểu biết của các bà mẹ về bệnh tay chân miệng sau khi khám bệnh; 2. Đánh giá thái độ, và hành vi của các bà mẹ đối với bệnh tay chân miệng. **Đối tượng và phương pháp nghiên cứu:** 150 bà mẹ có con đến khám tại phòng khám Nhi Bệnh viện Trung ương Huế sau khi được các bác sĩ chẩn đoán tay chân miệng, hồ sơ bệnh án tại phòng nhi nhiễm nếu bệnh nhân vào viện. **Kết quả:** Số bà mẹ quan tâm tới tình trạng sốt, chán ăn, mệt mỏi của trẻ chiếm 84%. Các bà mẹ biết về bệnh tay chân miệng đa số là từ tivi chiếm 60%. Số bà mẹ thường không có thói quen rửa tay trước khi cho con ăn chiếm 64,7%. Thông thường khi nghe có dịch thì gia đình mới làm vệ sinh vật dụng trong nhà và đồ chơi của trẻ chiếm 57,3%. Đa số bà mẹ đều quan tâm đến bệnh tay chân miệng qua các tờ rơi tại bệnh viện chiếm 64,7%. **Kết luận:** Nên có sự tư vấn cho các bà mẹ về bệnh tay, chân, miệng.

ABSTRACT

SURVEY ON KNOWLEDGE OF MOTHER ABOUT ADVOCATE IN HAND FOOT MOUTH DISEASE AT THE PEDIATRICS DEPARTMENT OF HUE CENTRAL HOSPITAL

Tran Quoc Minh Phuong¹, Dang Thi Lien¹

Background: Hand, foot and mouth disease is an infectious disease epidemics can cause intestinal virus. **Objective:** 1. Assessing the mother's knowledge about hand foot and mouth disease hand after examination; 2. Assessing attitudes, and behaviors of mothers with hand foot and mouth disease hand.

Subjects and Methods: 150 mothers have children whom examined at examination's room, Hue Central hospital after being diagnosed with hand, foot and mouth, or children was treated at infectious department. **Results:** Number of mothers concerned about the fever, anorexia, fatigue accounted 84% of children. The mothers know about oral diseases limbs mostly from television accounted 60%. Number of mothers often do not have the habit of washing hands before feeding accounted 64.7%. Usually when the family heard a new service for cleaning of furniture and toys for children accounted 57.3%. Most mothers are concerned about hand, foot and mouth disease through leaflets in hospitals accounted 64.7%. **Conclusion:** It should be consult to mothers about the disease hand, foot and mouth.

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Bệnh tay chân miệng là bệnh truyền nhiễm có thể gây thành dịch do siêu vi trùng đường ruột gây ra. Đặc trưng thường phát ban kiểu bọng nước ở

tay, chân, miệng kèm sốt. Bệnh có tiềm năng gây tổn thương thần kinh biểu hiện như viêm não, viêm màng não, là nguy cơ tử vong hoặc để lại di chứng não về lâu dài làm trẻ khó thích ứng với xã hội. Bệnh thường xảy ra mùa hè và mùa thu ở các nước. Xét nghiệm để khẳng định cho đến nay vẫn còn

1. Khoa Nhi, BVTW Huế

Bệnh viện Trung ương Huế

phức tạp và đặc tiền không phải cơ sở y tế nào cũng làm được. Đường lây truyền qua đường tiêu hóa - phân miệng, hoặc gián tiếp qua nước, thực phẩm, tay bẩn, lây từ phân của người bệnh.

Cái khó của ngành y tế là không có thuốc đặc trị, không có vắc xin phòng ngừa. Do vậy việc giáo dục các bà mẹ có hành vi rửa chân tay cho trẻ, giữ gìn vệ sinh trong sinh hoạt là rất quan trọng. Với lý do trên, chúng tôi tiến hành thực hiện đề tài này nhằm: 1. *Đánh giá sự hiểu biết của các bà mẹ về bệnh tay chân miệng sau khi khám bệnh*; 2. *Đánh giá thái độ, và hành vi của các bà mẹ đối với bệnh tay chân miệng.*

II. ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Đối tượng nghiên cứu

- Các bà mẹ có con được các bác sĩ chẩn đoán tay chân miệng tại phòng khám Nhi, Bệnh viện Trung ương Huế và hồi cứu hồ sơ bệnh án tại phòng Nhi Nhiễm. Từ ngày 1 tháng 2 năm 2012 đến ngày 1 tháng 5 năm 2012.

- Tiêu chuẩn loại trừ: Trẻ có biểu hiện nổi ban nhưng là các bệnh như: Viêm da, Herpes, thủy đậu, viêm miệng áp tơ. Các bà mẹ bị rối loạn tâm thần và các bệnh lý về nghe nói, các bà mẹ từ chối phỏng vấn.

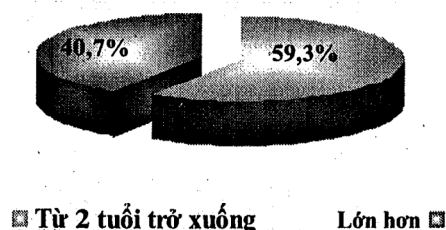
2.2. Phương pháp nghiên cứu: phương pháp cắt ngang, mô tả và hồi cứu.

- Kỹ thuật thu thập số liệu: Dùng bộ câu hỏi để phỏng vấn bà mẹ. Bộ câu hỏi gồm 11 câu. Dựa vào mẫu câu hỏi soạn sẵn.

- Xử lý số liệu: theo phương pháp thống kê Y học.

III. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU

3.1. Đặc điểm chung

Biểu đồ 3.1. Phân bố theo tuổi

Nhận xét: Số trẻ bị tay chân miệng là ở độ tuổi đang bú sữa mẹ (nhỏ hơn 2 tuổi) chiếm phần nhiều hơn 59,3%.

Bảng 3.1. Giới tính

Giới tính	n	%
Nam	62	41,3
Nữ	88	58,7
Tổng cộng	150	100

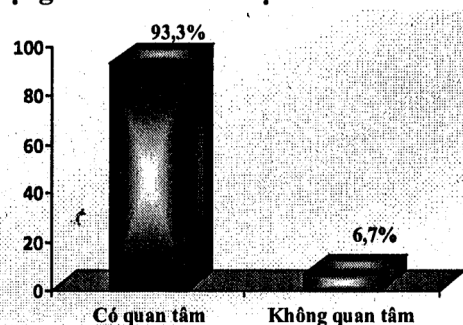
Nhận xét: Tỷ lệ nam nữ bị là gần như nhau, nữ vẫn chiếm nhiều hơn 58,7%.

Bảng 3.2. Phân bố địa dư

Địa dư	n	%
Thành phố	94	62,7
Nông thôn	56	37,3
Tổng cộng	150	100

Nhận xét: Số trẻ bị bệnh ở thành phố chiếm đa số 62,7%.

3.2. Sự hiểu biết của các bà mẹ về bệnh tay chân miệng sau khi khám bệnh

Biểu đồ 3.2. Sự quan tâm của bà mẹ đến bệnh tại chân miệng trẻ em

Nhận xét: Hầu như đa số các bà mẹ của trẻ bị bệnh khi trẻ bị tay chân miệng đều có sự quan tâm về bệnh tay chân miệng chiếm 93,3%.

Bảng 3.3. Sự quan tâm của các bà mẹ về tình trạng của trẻ có sốt, chán ăn, mệt mỏi

Sự quan tâm của bà mẹ về các tình trạng của trẻ có sốt, chán ăn, mệt mỏi	n	%
Có	126	84
Không	24	16
Tổng cộng	150	100

Nhận xét: Số bà mẹ quan tâm tới tình trạng sốt, chán ăn, mệt mỏi của trẻ là rất nhiều 126 bà mẹ trên 150 bà mẹ được phỏng vấn, chiếm 84%.

Bảng 3.4. Nhiệt độ của trẻ lúc nhập viện

Nhiệt độ	n	%
Lớn hơn 38°C	132	88
Nhỏ hơn 38°C	18	12
Tổng cộng	150	100

Nhận xét: Trẻ nhập viện đều đa số là bị sốt chiếm 88%.

Bảng 3.5. Bà mẹ biết về bệnh tay chân miệng từ nhiều kênh thông tin

Bà mẹ biết về bệnh tay chân miệng từ các thông tin sau	n	%
Báo	11	7,3
Đài	5	3,4
Tivi	90	60
Internet	17	11,3
Không nghe	27	18
Tổng cộng	150	100

Nhận xét: Các bà mẹ biết về bệnh chân tay miệng đa số là từ tivi chiếm 60%.

Bảng 3.6. Các bà mẹ có thấy trẻ nổi bọng nước ở lòng bàn tay

Sự nổi bọng nước ở bàn tay trẻ	n	%
Có	Bọng nước ít	39
	Bọng nước nhiều	70
	Nốt như muỗi cắn	41
Không	0	0
Tổng cộng	150	100

Nhận xét: Toàn bộ trẻ đến khám và nhập viện đều có nổi bọng nước chiếm 100%, nhưng đa số là bọng nước chiếm tỷ lệ cao nhất 46,7%.

3.3. Đánh giá thái độ, và hành vi của các bà mẹ đối với bệnh tay chân miệng

Bảng 3.7. Rửa tay bằng xà phòng trước khi cho con ăn

Rửa tay bằng xà phòng trước khi cho con ăn	n	%
Thường xuyên	53	35,3
Không có thói quen rửa tay	97	64,7
Tổng cộng	150	100

Nhận xét: Các bà mẹ thường không có thói quen rửa tay trước khi cho con ăn chiếm 64,7%.

Bảng 3.8. Vệ sinh các vật dụng trong nhà và đồ chơi của trẻ

Vệ sinh các vật dụng trong nhà và đồ chơi của trẻ	n	%
Thường xuyên	64	42,7
Nghe dịch mới làm	86	57,3
Tổng cộng	150	100

Nhận xét: Thông thường khi nghe có dịch thì gia đình mới làm vệ sinh vật dụng trong nhà và đồ chơi của trẻ chiếm 57,3%.

Bảng 3.9. Tìm hiểu bệnh tay chân miệng qua các tờ rơi tại bệnh viện

Tìm hiểu bệnh tay chân miệng qua các tờ rơi tại bệnh viện	n	%
Có	Có quan tâm	97
	Không đọc nội dung	33
	Không cần thiết	18
Không	2	1,3
Tổng cộng	150	100

Nhận xét: Đa số bà mẹ đều quan tâm đến bệnh tay chân miệng qua các tờ rơi tại bệnh viện chiếm 64,7%.

Bảng 3.11. Sự chăm sóc trẻ về chế độ ăn uống, thuốc chính xác

Sự chăm sóc trẻ về chế độ ăn uống, thuốc chính xác	n	%
Có	111	74
Không	34	22,7
Không ai hướng dẫn	5	3,3
Tổng cộng	150	100

Nhận xét: Đa số bà mẹ đều thực hiện y lệnh thuốc và chế độ ăn theo đúng hướng dẫn chiếm 74%.

IV. BÀN LUẬN

4.1. Sự hiểu biết của các bà mẹ về bệnh tay chân miệng sau khi khám bệnh

Bệnh tay chân miệng là bệnh khá phổ biến và nguy hiểm hiện nay, đặc biệt là trên trẻ em. Các thông tin

Bệnh viện Trung ương Huế

thường xuyên nói về bệnh này, nên hầu như tất cả các bà mẹ có con nhỏ đều biết đôi tí về bệnh này, đặc biệt các bà mẹ khi có con bị ốm đều quan tâm đến bệnh này, nên có 93,3% bà mẹ khi có con bị ốm đều quan tâm đến bệnh tay chân miệng của trẻ.

Hầu như toàn bộ trẻ em bị tay chân miệng đều có tình trạng sốt, chán ăn, mệt mỏi, giống với triệu chứng lâm sàng. Nghiên cứu của chúng tôi có đến 84% bà mẹ quan tâm sâu sát tới trẻ. Số còn lại có thể là do bà mẹ lo đi làm ăn, để con cái ở nhà bà nội, ngoại chăm sóc nên ít để ý tình trạng sốt, mệt mỏi, chán ăn của trẻ.

Khi trẻ nhập viện có tới 88% trẻ bị sốt. Đây là do sự phản ứng với tình trạng bệnh tật của cơ thể trẻ. Và có thể tình trạng bệnh tật của trẻ vẫn chưa được tiến triển.

Thời đại hiện nay có rất nhiều phương tiện thông tin đại chúng, nên việc biết các thông tin về bệnh tật là khá đơn giản, và được các báo đài, báo chí, mạng thông tin đưa lên hàng ngày với nhiều kênh thông tin khác nhau. Có rất nhiều bà mẹ biết về bệnh chân tay miệng thông qua báo hình là ti vi chiếm tới 60%.

Khi trẻ được khám và chẩn đoán tay chân miệng thì 100% bệnh nhân có bọt nước ở tay chân miệng, ít hay nhiều là tùy thuộc vào tình trạng nặng nhẹ của bệnh.

4.2. Đánh giá thái độ và hành vi của các bà mẹ đối với bệnh tay chân miệng

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ môn Điều dưỡng, Trường Đại học Y Dược Huế (2009), “Chăm sóc trẻ sốt”, *Bài giảng Điều dưỡng Nhi*.
2. Bộ môn Nhi, Trường Đại học Y Dược Huế (2009),

Vẫn còn rất nhiều bà mẹ vẫn không có thói quen rửa tay trước khi cho con ăn, theo điều tra của chúng tôi thì tỷ lệ bà mẹ không có thói quen rửa tay trước khi cho con ăn chiếm tới 64,7%. Điều này rất nguy hiểm, vì không những không bảo vệ cho con mình trước những vi khuẩn đang luôn rình rập theo con mình mà con tạo cho trẻ nhìn vào thói quen không tốt đối với trẻ lớn hơn 2 tuổi. Và có 57,3% bà mẹ khi nghe có dịch mới bắt đầu làm vệ sinh đồ đạc và đồ chơi cho con. Điều này không những trẻ dễ dàng bị tay chân miệng và còn dễ mắc những bệnh khác hơn là tay chân miệng như đau bụng, dịch tả do vệ sinh kém.

Chiếm tỷ lệ tới 64,7%, một tỷ lệ khá cao, giúp cho bà mẹ có nhiều thông tin về việc đề phòng bệnh tật cho trẻ, đặc biệt là các bệnh đang có dịch.

Khi nằm điều trị tại bệnh viện có tới 74% bà mẹ cho con uống đúng theo y lệnh và chăm sóc theo sự hướng dẫn của nhân viên y tế.

V. KẾT LUẬN

5.1. Về hiểu biết của các bà mẹ: 60% hiểu biết về bệnh tay- chân –miệng qua ti vi. Tỷ lệ các bà mẹ hiểu biết về các dấu hiệu nguy hiểm toàn thân qua phát tờ rơi chiếm 64,7%. Tình trạng sốt trên 38°C được các bà mẹ chú ý chiếm 88%.

5.2. Về thái độ hành vi của các bà mẹ: 64,7% chưa có thói quen rửa tay cho con. 57,3% các bà mẹ nghe có dịch mới làm và 73% là tuân thủ chế độ thuốc cho con khi nằm viện.

“Bệnh tay chân miệng”, *Bài giảng Nhi khoa*.

3. Bộ Y tế (2012), *Hướng dẫn chẩn đoán và xử trí bệnh tay chân miệng*.